

Deltagelse i et kulturpolitisk perspektiv

Af Louise Ejgod Hansen

Udgangspunktet for mit oplæg er spørgsmålet: Hvorfor skal egnsteatre lave festuger? Og ikke mindst: Hvorfor skal seks andre egnsteatre end Odin Teatret gøre det nu, her mere end tyve år efter at ideen var ny og frisk? Mit bud på et svar er, at der er en forbindelse mellem de kulturpolitiske rødder i festugen og dagens aktuelle kulturpolitiske situation. Denne forbindelse er deltagelse.

Kulturpolitik dengang

De første festuger blev udviklet omtrent samtidig med, at den daværende kulturminister Ole Vig Jensen oprettede Kulturfonden (1990-1998). Kulturfonden kan siges at være den sidste krampetrækning i en kulturpolitisk strategi, der voksede frem i 70'erne og 80'erne uden for alvor at komme til at dominere dansk kulturpolitik. Denne kulturpolitiske strategi hedder Det Kulturelle Demokrati og en grundtanke bag den er en ligestilling af oplevelse af professionel kunst (som hidtil - og stadig i dag - får det meste af støtten) og deltagelse i amatørkunst. Kulturfonden havde som noget unikt netop samarbejder mellem professionelle og amatører som et hovedprincip. Eugenio Barba har sagt om Kulturfonden, at det netop var dens tanker om dette samarbejde, der gjorde udviklingen af Holstebro Festuge mulig. Kernen i det her var altså en kulturpolitisk bevægelse i retning af et mindre skarpt skel mellem professionelle og amatører og en anerkendelse af, at det har lige så meget værdi at deltage selv som at se på.

Kulturpolitik i dag

I dag er det kulturelle demokrati en død sild. Til gengæld er deltagelse på mange andre måder blevet en del af den kulturelle agenda - endda ofte på en måde, der får det til at lyde som om, at det er endnu bedre at være aktiv end at sidde passivt i en mørk teatersal. Inden for en kulturpolitisk sammenhæng har der især været fokus på

deltagelse i forbindelse med begrebet publikumsudvikling. Publikumsudvikling handler meget om dem, der ikke deltager, og om hvordan man får dem til at deltage. Kort fortalt kan man sige, at publikumsudvikling går ud på at opbygge og vedligeholde langsigtede relationer til et mangfoldigt publikum. Her er deltagelsesbegrebet ofte igen reduceret til spørgsmålet om at få nogle flere til at sidde stille i mørket. Og så alligevel ikke, for den del af publikumsudvikling, der handler om at række ud til nye brugergrupper, tager ofte udgangspunkt i opsøgende aktiviteter; at møde publikum der, hvor de er, og at møde dem med nogle andre kunstneriske udtryk og relationer end dem, der foregår inde på de traditionelle kulturinstitutioner. For mig at se er det altså publikumsudvikling som den kulturpolitiske målsætning, der danner forbindelsen tilbage til det kulturelle demokrati i ønsket om at udvikle kulturelle udtryksformer og kunstneriske strategier, der overskrider det, vi kender, og som bl.a. gennem brugerinddragelse, borgerinvolvering m.m. rækker ud efter især et teaterrelevant publikum

Fælles udfordringer

Når det er sagt, så hverken var eller er det dødsimpelt for et egnsteater at gå ind i dette mellemfelt, hvor professionalisme bliver sat til forhandling. Det kan betragtes som en kunstnerisk udfordring af egnsteatrets daglige praksis, at det i den borgerinddragende festuge både bliver nødt til at stille spørgsmål til, hvad scenekunst er, og til, hvad professionel kunst er. Denne udfordring har også kulturpolitiske perspektiver, for egnsteatrene er afhængige af netop anerkendelsen som "et professionelt producerende teater" (§ 15, LBK nr. 526 af 4/6 2012) for at opnå støtte. På denne måde har udfordringen også en kulturpolitisk dimension. Det bliver med festugeprojektet tydeligt, at man kulturpolitisk stadig ikke er særligt god til at håndtere det ikke-kategoriserbare, hvad enten det gælder kulturelle udtryk i scenekunstens grænseland eller kunstneriske former, der gør såkaldte amatører til medskabere.